

KAI KURIŲ VAISTINIŲ MEDŽIAGŲ POVEIKIS INFUZORIJŲ JUDRUMUI, DUJŲ SUSIDARYMUI IR PUTŲ SLOPINIMUI *IN VITRO*

Ieva Pakštytė, Algimantas Matusevičius

Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT – 3022 Kaunas; tel.8 37 36 30 41

Santrauka. Remiantis literatūros šaltiniais, straipsnyje plačiau aptariamos išputimo priežastys ir vystymosi mechanizmas, pateikiami kai kurių cheminių medžiagų – etanolio aldehydų frakcijos, benzalkonio chlorido, polimetilsiloksano, chlorheksidino, preparatų heksalkonio ir TH-4 – poveikio infuzorijų judrumui, dujų susidarymui ir putų slopinimui tyrimų duomenys *in vitro*. Perskaitę prieinamus literatūros šaltinius, išskyrėme pagrindines timpanijos priežastis – paveldėjimą šia liga sirgti, pašarus (jų kiekį, rupumą, rūšį, biochemiją), aplinkos įtaką pašarų kokybei, didžiojo prieskrandžio mikrobinę populiaciją bei atrajotojo fiziologinę būklę (pvz., stemplės, prieskrandžių ir pilvaplėvės ligas, seilių mucino stoką). Sergant išputimu pasikeičia didžiojo prieskrandžio fiziniai, cheminiai, biologiniai parametrai, fiziologiniai ir biocheminiai procesai visame gyvulio organizme. Ištyrę minėtų cheminių medžiagų poveikį infuzorijų judrumui ir jų slopinamąjį poveikį putoms nustatėme, kad polimetilsiloksanas šių pirmuonių judrumui įtakos neturėjo, o putas slopino geriausiai. Kitos medžiagos - benzalkonio chloridas, chlorheksidinas, etanolio aldehydų frakcija ir heksalkonis – infuzorijų judrumą ir putas slopino vidutiniškai. Geriausiai dujų susidarymą (rūgimo reakciją) stabdė benzalkonio chloridas, chlorheksidinas, etanolio aldehydų frakcija ir heksalkonis. Kitos tirtos vaistinės medžiagos dujų susidarymą slopino mažiau. Preparatas TH-4 infuzorijų judrumą ir dujų gaminimą slopino vidutiniškai, o putoms poveikio neturėjo.

Raktažodžiai: didysis prieskrandis, etanolis, benzalkonio chloridas, polimetiloksanas, heksalkonis, infuzorijos, dujos, putas.